

2002:61

Motion av Torsten Sandgren (v) om inrättandet av självförvaltningsorgan för allmänna kommunala verksamheter inom staden

Bakgrund

Självförvaltning har provats i vissa kommuner, äldreomsorgen i Rengsjöområdet i Bollnäs är ett exempel. I detta projekt består styrelsen i ett servicehus av brukar- och personalrepresentanter, vilka får sköta driften helt eller delvis inom vissa områden. Resultaten av det ökade inflytandet för personal och brukare har inneburit större trivsel och fler möjligheter att påverka sin situation, med minskad sjukfrånvaro hos personalen som direkt följd.

Självförvaltning kan ske i många former. Utvecklingsmöjligheterna endast begränsade av personalens vilja till förnyelse. En kan vara att ge föräldragrupper inom skolan mer beslutsrätt, eller t.ex. öka brukarinflytandet inom missbruksvård eller äldreomsorg.

Självförvaltningsorganens laga grund

Sveriges riksdag har vid olika tillfällen beslutat om lagstiftning rörande kommuners organisation som demokratins försvarare. Den senaste lagen, regeringens proposition 2001/102:80, är den mest långtgående hittills. Förslaget stadgar om självförvaltning enl. KL 7 kap 18 § samt i 6 kap 34 § att kommun har rätt att bilda självförvaltningsorgan som ansvarar för all verksamhet utom direkt myndighetsutövning.

Definitioner av självförvaltningsorgan

- ? Med självförvaltningsorgan avses en verksamhet inrättad av överordnad nämnd under visstidsavtal med syfte att ansvara för och uträtta specifika uppgifter, där brukare och personal är företrädare i en ansvarig styrelse med mandat från nämnd eller fullmäktige.

- ? Med brukare avses en medborgare som mer varaktigt använder en offentlig tjänst.
- ? Med personal menas anställda inom kommunen.
- ? Med myndighetsutövning menas att ett särskilt organ fattar beslut och att det är en politisk nämnd som har ansvaret inför kommunfullmäktige att verksamheten bedrivs inom de ramar som fullmäktige fastställt.

Med driften förstås att bestämma över praktiska sysslor vid verksamheten/institutionen som rör sådant som t ex mathållning, lokalskötsel inklusive löpande underhåll, lokalanvändning, öppettider och löpande inköp samt naturligtvis den för institutionen normala omvårds-/utbildningsverksamheten. Inom skolområdet har självförvaltningsorganen delvis andra

- ? befogenheter än vad som följer av kommunlagens bestämmelser. Det rör sig bland annat om viss beslutanderätt som annars ankommer på rektor eller den för skolan ansvariga nämnden.

Självförvaltningsorganens omfattning

Självförvaltningsorganet kan ges ansvar för att helt eller delvis ansvara för driften av en viss anläggning, rätten att anställa och entlediga personal samt bevilja ledigheter enligt särskild upprättad delegation. Kommunens taxor och avgifter tillämpas i enlighet med fullmäktiges beslut, med garanti för att även självförvaltningsverksamheten har likvärdiga budgetförutsättningar.

Historiskt

”När den svenska arbetarrörelsen en gång föddes och började organisera sig växte det fram betydande inslag av självförvaltning”.

”Någonstans på vägen genom arbetarrörelsens 1900-tal tappades delar av självförvaltningsidealet bort”.

Slutsatser

Det finns utvecklingsmöjligheter för att dra in föräldragrupper och andra i de pedagogiska verksamheterna i skolan.

Möjligheter kring till exempelvis missbruksproblematiken och äldreomsorgen.

Kollektiva självförvaltningsmodeller har inget med välgörenhet att göra. Däremot handlar det om egenmakt och medmänsklighet som utgår från

kollektiva intressen och om att utveckla verklig kollektiv kraft och engagemang.

Slutsatserna som kan dras är att denna modell går att applicera på de flesta former av verksamhet inom en kommun, utom ren myndighetsutövning, vilket ju även gällande lagar förhindrar.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag kommunfullmäktige besluta att erbjuda stadens egna verksamheter under en försöksperiod genomföra avtalsbunden självförvaltning.

Stockholm den 16 december 2002

Torsten Sandgren